

MAREK HALLADA

**Wykorzystanie komputera przez uczniów klas IV–VI
szkoły podstawowej w uczeniu się
– sprawozdanie z badań sondażowych**

**Computer Use by Students in Grades IV-VI Primary School
in Learning – Raport of Survey Research**

Doktor, Uniwersytet Rzeszowski, Wydział Pedagogiczny, Katedra Pedagogiki Medialnej, Polska

Streszczenie

W artykule zostały przedstawione wstępne wyniki badań dotyczące wykorzystania komputera w uczeniu się przez uczniów klas IV–VI szkoły podstawowej.

Słowa kluczowe: komputer, uczenie się, wyniki badań

Abstract

The paper presents the preliminary results of research on the use of computers in learning by students in grades IV–VI primary school.

Keywords: computer, learning, test results

Wstęp

Od wielu lat partnerem ucznia, nauczyciela i szkoły w przekazywaniu wiedzy są media. Obecnie dominującym medium, a właściwie multimedium, stały się komputery i internet. Ten fakt zbiega się z widoczną w literaturze krytyką tradycyjnego systemu kształcenia. Uczeń, będąc podmiotem procesu, partnerem nauczyciela, powinien umieć rozwiązywać problemy, przed którymi staje, umieć wyszukiwać informacje potrzebne do ich rozwiązania. Może do tego celu wykorzystać coraz szybsze i łatwiejsze w obsłudze komputery, programy komputerowe, bazy danych czy internet. Komputery, stając się integralną częścią życia człowieka, ułatwiają naukę, pracę i funkcjonowanie we współczesnej rzeczywistości.

Obecność komputerów w procesie kształcenia wiąże się z wielkimi możliwościami przetwarzania przez nie różnego rodzaju informacji. Sperry w uroczy-

stym wykładzie z okazji wręczenia mu Nagrody Nobla stwierdził, że „komputer to najpotężniejsze narzędzie intelektualne, jakim dysponuje człowiek od czasu wynalezienia języka, udoskonalonego następnie przez alfabet i druk” (za: Skrzydlewski, 1990, s. 119).

Wykorzystanie komputerów dało możliwość wprowadzenia systemu uczenia się indywidualnego oprócz stosowanego dotychczas wyłącznie systemu klasowo-lekcyjnego. Wielką zaletą tej sytuacji jest interakcja pomiędzy uczącym się, który dysponuje konkretnym, możliwym do wymiany na inny programem komputerowym, a komputerem. Uczenie się może przebiegać zgodnie z potrzebami każdego ucznia, być zindywidualizowane. Z punktu widzenia procesu nauczania – uczenia się komputer komunikuje się z użytkownikiem przez specyficzny język będący precyzyjnym kodem symbolicznym. Wymusza to aktywność intelektualną uczącego się i w konsekwencji wspomaga procesy przetwarzania informacji (Skrzydlewski, 1990, s. 120).

Analiza wyników badań

W badaniach wstępnych udział wzięło 64 uczniów klas IV–VI losowo wybranej szkoły podstawowej. W tej grupie było 36 dziewcząt i 28 chłopców. Wszyscy uczniowie mieli w domu komputer i dostęp do internetu. W badaniach posłużono się metodą sondażu diagnostycznego i techniką ankiety. W ankiecie znalazły się pytania dotyczące wykorzystania przez uczniów komputera w uczeniu się.

Ważnym elementem procesu uczenia się współczesnego ucznia jest korzystanie przez niego z komputera, internetu, dostępnych portali edukacyjnych czy stron internetowych. W klasie IV większość uczniów (68%) wykorzystuje komputer w uczeniu się, 28% wykorzystuje sporadycznie, a 4% nie korzysta w uczeniu się z komputera. W klasie V 72% uczniów korzysta z komputera w uczeniu się, 19% nie ma na ten temat zdania, a 10% nie korzysta z niego wcale. Inaczej przedstawia się sytuacja w klasie VI, gdzie 89% uczniów korzysta, a tylko 11% nie korzysta z komputera w uczeniu się.

Wykorzystanie komputera w uczeniu się to nie najważniejszy element tego procesu. Istotne są również materiały, z których uczeń korzysta. Dotyczy to internetu, programów komputerowych czy baz danych. W klasie IV zdecydowana większość uczniów (80%) potwierdziła korzystanie z edukacyjnych programów komputerowych w czasie uczenia się. W klasie V tylko 24% ankietowanych korzysta z takich programów, natomiast w klasie VI było to 50% uczniów.

Interesującą sprawą jest to, do jakich przedmiotów uczniowie wykorzystują komputery w uczeniu się.

W klasie IV uczniowie najczęściej wykorzystywali komputer do nauki języków obcych, ponad połowa badanych wykorzystywała komputer do nauki języka polskiego i przyrody, mniej niż połowa korzysta z komputera w uczeniu się

matematyki, a tylko 20% wykorzystuje go do nauki muzyki i innych przedmiotów. W klasie V zdecydowanie spada wykorzystanie komputera w uczeniu się konkretnych przedmiotów. Tylko 14% uczniów czyni takie działania w odniesieniu do matematyki, historii i języków obcych. W klasie VI najczęściej wykorzystuje się programów do nauki matematyki, mniej do historii i języka obcego.

Tabela 1. Wykorzystanie komputera do nauki przedmiotów szkolnych w klasach IV–VI

Przedmiot	Przedmiot							
	Klasa						Wszystkie klasy	
	IV		V		VI			
Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	
Język polski	13	52	1	5	2	11	16	25
Matematyka	10	40	3	14	7	39	20	31
Historia	5	20	3	14	4	22	12	19
Przyroda	14	56	2	10	2	11	18	28
Muzyka	3	12	1	5	2	11	6	9
Język obcy	16	64	3	14	3	17	22	34
Inne	2	8	1	5	0	0	3	5
Liczba uczniów	25	100	21	100	18	100	64	100

Źródło: Korzeń (2016).

Programy komputerowe, które uczeń może wykorzystać w czasie uczenia się, to rzecz jasna nie wszystkie możliwości. Zaliczyć można do nich strony edukacyjne istniejące w internecie, które dają szansę na wykorzystanie ich zasobów w uczeniu się.

W klasie IV 68% uczniów korzysta z edukacyjnych stron internetowych, a 32% z takich stron nie korzysta. W klasie V tylko 14% badanych korzystało ze stron edukacyjnych, a większość, bo 57%, nie korzystała. Pozostałe 29% uznało, że raczej nie jest zainteresowane korzystaniem ze stron edukacyjnych. W klasie VI jest lepiej. Wśród osób badanych 44% korzysta, a 45% nie korzysta ze stron edukacyjnych dostępnych w internecie. Pozostałe 11% nie ma zdania na ten temat.

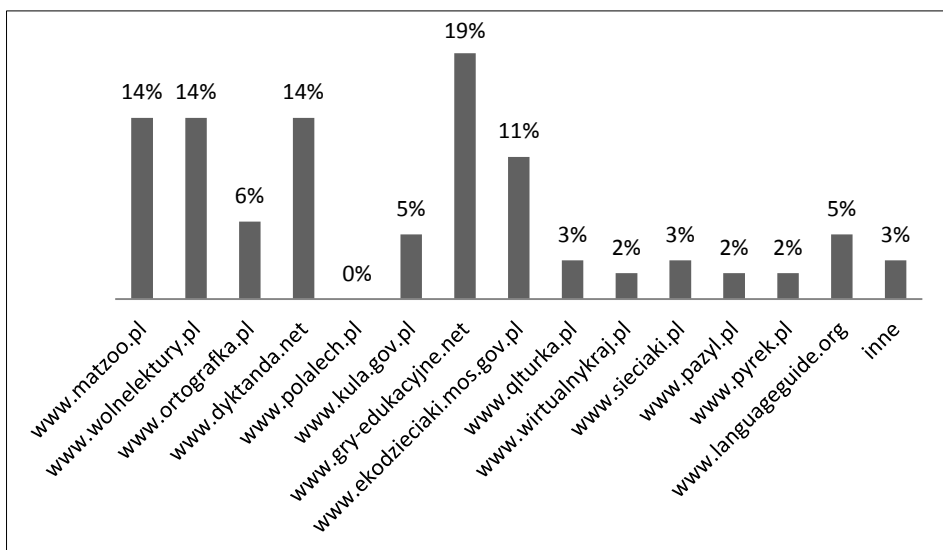
Tabela 2. Korzystanie z edukacyjnych stron internetowych

Odpowiedź	Wykorzystanie edukacyjnych stron internetowych							
	Klasa						Wszyscy badani	
	IV		V		VI			
Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	
Zdecydowanie tak	4	16	0	0	0	0	16	25
Raczej tak	13	52	3	14	8	44	32	50
Nie mam zdania	0	0	0	0	2	11	4	6
Raczej nie	4	16	6	29	7	39	11	17
Zdecydowanie nie	4	16	12	57	1	6	1	2
Ogółem	25	100	21	100	18	100	64	100

Źródło: Korzeń (2016).

Istotną informacją w kontekście badań było znalezienie odpowiedzi dotyczącej konkretnych stron edukacyjnych, z których korzystają uczniowie w czasie uczenia się.

W klasie IV większość uczniów zadeklarowało znajomość strony www.gry-edukacyjne.net, 32% uczniów korzysta ze strony www.dyktanda.net, a 28% ze strony www.ekodzieciaki.mos.gov.pl. Spora część uczniów korzysta z matematycznych stron internetowych, takich jak www.matmagwiazdy.pl oraz www.matzoo.pl. W klasie V zainteresowanie stronami edukacyjnymi było znikome. Najczęściej wykorzystywaną stroną była www.matzoo.pl i korzystało z niej tylko 10% uczniów. Wykorzystywano jeszcze ze strony www.dyktanda.net czy www.gry-edukacyjne.net. W klasie VI zainteresowanie uczniów stronami edukacyjnymi rośnie w małym stopniu. Najpopularniejsza jest www.wolnelektury.pl, z której korzysta 28% uczniów. W następnej kolejności uczniowie wykorzystują www.matzoo.pl oraz www.kula.gov.pl. Stronami, które cieszą się zainteresowaniem uczniów, są jeszcze związane z ortografią, kulturą czy krajem.

Rysunek 1. Korzystanie z edukacyjnych stron internetowych

Źródło: Korzeń (2016).

Podsumowanie

Po przeprowadzeniu analizy wyników badań widzimy, że zdecydowana większość ankietowanych uczniów wykorzystuje komputer w uczeniu się. Najbardziej popularnym sposobem na uczenie się z wykorzystaniem komputera jest uczenie się poprzez edukacyjne strony internetowe. Strony, które cieszą się największym zainteresowaniem, to takie, których struktura opiera się na grach edu-

kacyjnych. Uczniowie odwiedzają często strony wspomagające uczenie się matematyki, języka polskiego czy te, które związane są z przyrodą. Mniej popularnym wśród uczniów sposobem na uczenie się za pomocą komputera jest korzystanie z edukacyjnych programów komputerowych. Edukacyjne programy komputerowe, z których najczęściej korzystają uczniowie, służą do nauki języka obcego, następnie matematyki, przyrody, języka polskiego oraz historii. Programy wspomagające uczenie się innych przedmiotów zyskały małe zainteresowanie uczniów.

Podsumowując, należy podkreślić, że uczniowie wykorzystują komputer do uczenia się, a najczęściej wykorzystywane przez nich strony oraz edukacyjne programy komputerowe służą do nauki najważniejszych szkolnych przedmiotów, czyli języka polskiego, matematyki, historii, przyrody oraz języków obcych. Faktem jest także, iż uczniowie wolą się uczyć poprzez zabawę, np. grając w edukacyjne gry umieszczone na stronach bądź w programach.

Literatura

- Korzeń, A. (2016). *Wykorzystanie komputera przez uczniów klas IV–VI szkoły podstawowej w uczeniu się*. Praca licencjacka, Uniwersytet Rzeszowski, Wydział Pedagogiczny, promotor dr M. Hallada.
- Skrzydlewski, W. (1990). *Technologia kształcenia – przetwarzanie informacji – komunikowanie*. Poznań: Wyd. UAM.